
LA LLUITA SECULAR DELS HOMES DE RIPOLL PER ACONSEGUIR CONSOLAT O MUNICIPI

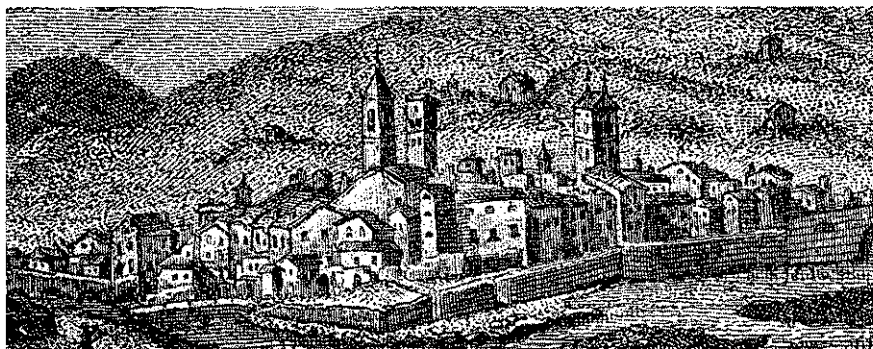
UN ASPECTE DE LA JURISDICCIO CIVIL DE L'ABAT DEL MONESTIR

EUDALD GRAELLS

La Jurisdicció Civil de l'abat del monestir de Santa Maria de Ripoll era molt discutida i disputada per bona part de ripollesos. Els abats a partir del segle XIII es trobaren sovint obligats a defensar les seves prerrogatives civils. Els homes de Ripoll aprofitaven qualsevol esdeveniment que els fes possible aconseguir la desitjada constitució de consolat o municipi. Fou una aspiració mantinguda apassionadament en el transcurs de sis centúries. Va ser assolida diverses vegades, però, esporàdicament i en general de poca durada. Ho aconseguiren definitivament el final del segle XVIII, i consolidada els primers anys del segle XIX, concretament l'any 1811, quan es va proclamar el decret que abolí les Jurisdiccions Baronals. Segons documents del notari Pont l'abat era Baró de la vila.

Els ripollesos en relació amb el monestir havien estat dividits en dos bàndols: els que defensaven les prerrogatives de l'abadiat anomenats CUGOTS, i TREMENDOS, els partidaris de la seva abolició.

L'estudi sobre aquesta particularitat de la història de Ripoll ens ha fet conèixer 18 temptatives, més o menys afortunades a partir del segle XIII.

Gravat de la Vila de Ripoll el segle XVII

PRIMER INTENT - 14 DESEMBRE 1295

En aquesta data els ripollesos intentaren per primera vegada la constitució de consolat. Van fracassar ràpidament. Part dels homes reunits a la capella de Sant Eudald es revoltaren, però, no aconseguiren les seves aspiracions, i foren castigats.

- "La primera vez que se halla haber los de Ripoll intentado mudar la forma de Gobierno pretendiendo tener consulado fué a 14 de las calendas de Dbre. de 1295 en que se juntó el pueblo de Ripoll en la capilla de San Eudaldo sin permiso del abad y resolvió tener cónsules nombrando cuatro de sus naturales que resultaron graves escándolos y enormes delitos aunque reconocidos después, aquellos naturales pidieron perdón y absolución al abad, entregándole 15 de ellos para que les castigasen y con detención de 2 de enero de 1297 fueron declarados nulos y temerarios los dichos procedimientos revocados y casados condenando al Pueblo de Ripoll en 12.000 sueldos con promesa y pleyto homenaje de que en tiempo alguno no pedirían ni pretenderían tener cónsules."*
- (1)

(1) Arxiu de Ripoll sig. X.

1353

- “L’any 1353 va esclatar a la vila de Ripoll una forta oposició contra el monestir que serà el que repercutirà a Palau. L’episodi cal situar-lo com un incident més de la llarga lluita sostinguda pels homes de la vila de Ripoll per obtenir un règim de consolat o municipal, que els donés part activa en el règim de la vila, la qual es trobava en el règim totalment sotmesa a l’arbitri de l’abat i del monjo cellerer, que era el senyor immediat de la població”.*

1387

Consumat el cisma de Climent VII el poble de Ripoll va considerar aquest esdeveniment propici per aconseguir el tan desitjat consolat o municipi. Es dirigiren a l’antipapa sol·licitant autorització per a tenir cònsols. Els fou concedida amb Butlla Pontifícia estesa a Avinyó el novembre de 1387. L’administració del consolat, segons el monestir, va ser molt defectuosa en els sis mesos que va durar. En tenir-ne notícia el Rei Jaume I d’Aragó va manar la detenció dels compromesos, entregar-los a l’abat i tenir-los presos fins a ser castigats per S. M. com a violadors.

- “Olvidados los vecinos de Ripoll de la primera, intentaron segunda vez tener cónsules en el año 1387 acudiendo por ello al Rey, a la Carte Romana, y en donde pidieron a la Santidad de Clemente VII la facultad de tener cónsules y lo alcanzaron aunque subrepticamente y con falsos motivos callando la Jurisdicción del Abad como consta de la Bula Pontificia dada en Aviñón a los 14 de las kalendas de noviembre 1387 y aunque entonces se puso en ejecución lo dispuesto por el Príncipe, pero en el año siguiente de 1388 a 12 de junio se congregaron los naturales en forma de Universidad con licencia del Superior y confesando llanamente sus errores la nulidad de la Bula renunciaron a ella y con juramento por segunda vez prometieron que no volverian a pedir ni a S. Santidad ni a otra Persona alguna la institución de gobierno de aquella villa (...) los muchos males que experimentaron los habra acarreado la creación del consulado en los seis meses que duró habiendo el Rey Dn. Juan I de Aragón tenido noticia de lo practicado por los naturales de Ripoll mandó expedir Reales Despachos en 22 de agosto 1389 el*

(2) Antoni Pladevall - Pabordia de Palau

(3) Arxiu de S. P. sig. X.

uno dirigido a todos los Oficiales Reales y Baronales notificándoles que habían declarado a aquellos naturales como enemigos públicos por el hecho de la impetración y execución de dicha gracia y en consecuencia les mandava que los cogiesen y entregasen al abat para castigarlos. Y con el otro mandaba asl abad que en caso de la presnetada referida Bula no la obedeciese, antes bien la reputase por mala o subrepticia y a los hombres de Ripoll les castigase y los mandase presos hasta que fuesen castigados por S. M. como a violadores."

1424

Aquesta vegada els ripollesos intentaren la consecució de Consolat de manera indirecta: qüestionar la jurisdicció civil perpètua de l'abat. A tal fi aconseguiren que el Procurador Fiscal entaulés plet conveninet. No van sortir-se'n.

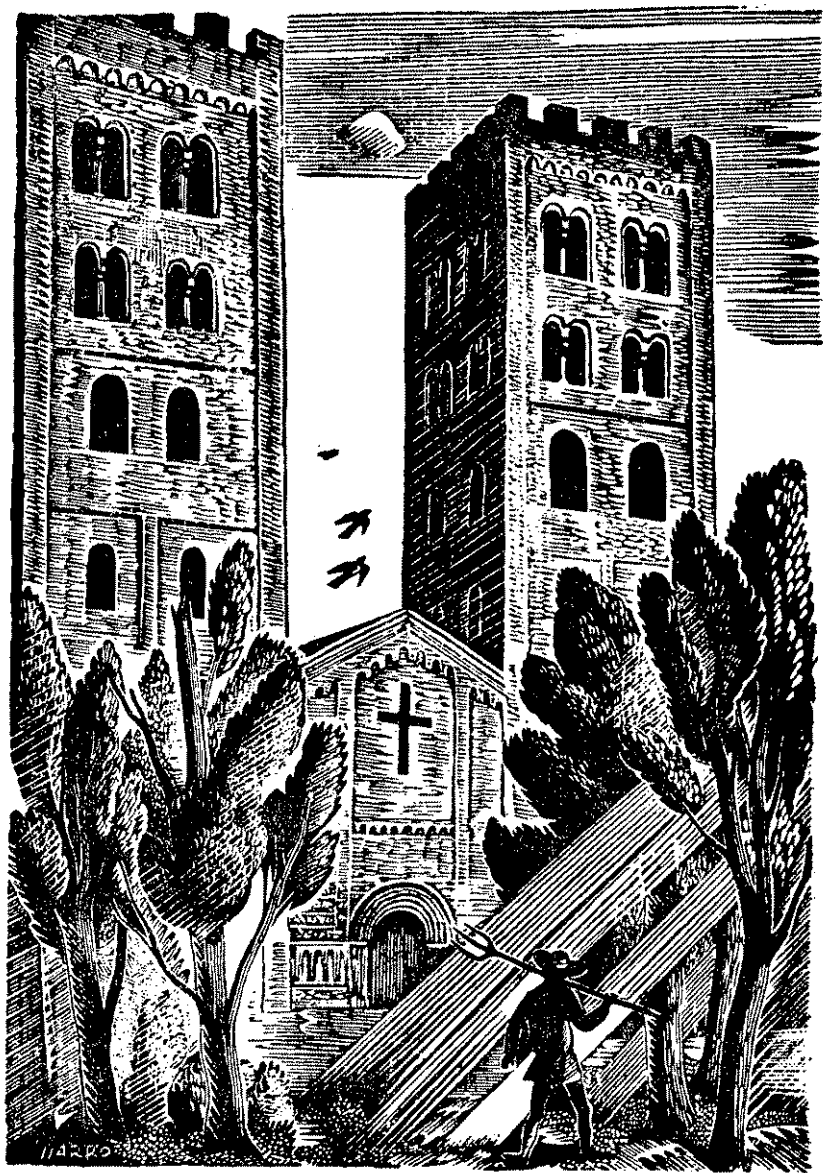
"Solicitaron que el Procurador Rl. moviese pleyto al abad del monasterio sobre la jurisdicción de la Villa de Ripoll por falta de titulo a lo menos perpetuo persuadidos de que no teniéndolo el abad les seria fácil el logro de Consulado. En efecto el Procurador

- (4) *Fiscal entabló el pleyto en los referidos términos y después de un largo y costoso litigio el Srmo. Sr. Rey D. Alfonso con su Rl. Sentencia de 11 de septiembre 1424, declaró toda la jurisdicción a favor del Abad imponiendo silencio perpetuo a su Fiscal según es de ver la misma Rl. Sentencia."*

1440

Els homes de Ripoll no van pas esperar gaires anys després del fracàs de l'any 1424 en intentar novament la consecució d'allò que tan ambicionaven. Es dirigiren directament al Rei Alfons suplicant-li la concessió de Consolat, oferint, cas d'obtenir-lo, pagar les sumes necessàries pel manteniment del servei. S'aconseguí l'agost de 1440, però, no va tenir efecte per contradir l'autorització allò que havia sentenciat anteriorment el mateix Rei l'onze de setembre de l'any 1424. Els ripollesos es veieren obligats a renunciar el 1446.

(4) Arxiu de S. P. sig. X.

Gravat del Monestir a l'edat mitjana

- "No se sosegaron aún los ánimos de aquellos naturales con lo declarado con esta Rl. Sentencia antes bien en el año 1440 tentaron otros medios para conseguir su pretendido Consulado a cuyo fin se dirigieron al mismo Sr. Rey D. Alfonso y suplicándole se dignase recuperar y redimir la Jurisdicción de Ripoll ofreciéndole pagar las sumas necesarias para el desempeño y su remuneración de este servicio le pidieron gracia de tener Consulado y Cónsules lo que les concedió con Rl. Despacho dado en Gaeta en 8 de agosto del dicho año 1440 pero no tuvo efecto ni pudo tenerlo por contrariarse el mismo Rey D. Alfonso con su Rl. Sentencia dle año 1424 y por esto en el año 1446 renunciaron los de Ripoll a dicho privilegio prometiéndolo tercera vez con solemne estipulación y juramento que no pedirían cónsules ni los aceptarían aunque en Cortes Generales se les concediesen."*

14 JUNY 1541

Han passat cent anys sense que els ripollesos intentessin formular cap nova petició de consolat, cosa sorprenent en els homes de Ripoll tan apassionats com eren en reclamar municipi. És possible que el llarg període transcorregut fos a causa de l'estat calamitos de la vila motivat per l'horrible pesta que va afectar-la l'any 1448 ocasionant una enorme despoblació.

L'abat comendatari Climent Mai se sent molt segur en l'abadiat perquè demostra que no té cap temor en perdre la Jurisdicció Civil autoritzant els ripollesos a promoure-li plet per aconseguir consolat.

- "Llicència que el Sr. Abat dona per nombrar cònsols los homes de la Vila de Ripoll per acudir i pretendre contra la sua jurisdicció que té sobre la vila de Ripoll per la mateixa, y estas se reuniren en lo puesto acostumat que era la iglesia de Sant Eudald y en dit lloc per*
 (6) *dit efecte solament les donà facultat de reunir-se y nombrar per pleitejar y aixís ho manan de Barna als 14 de juny de 1541. Lo Venerable Climent Mai abat de Ripoll ho manà als seus Procuradors ab Decret y los deixa que pleitegin perquè veuran la infundada raó y sense justicia ab que volen pleitejar la jurisdicció y del modo que van enganyats."*

(5) Arxiu de S. P. sig. X.

(6) Arxiu de S. P. sig. ag - 1 - llibreta 12 - fol. 16.

1560

Cada vegada que als homes de Ripoll els era denegada la constitució de consolat que s'acompanyava moltes vegades amb càstigs, prometien que no tornarien a demanar-ho mai més. No obstant, continuaven persistint de tant en tant en la seva pretensió.

Ara la demanda va dirigida al Lugarteniente i Capità General de S. M. a Catalunya amb l'oposició, com sempre, de l'abat, en aquesta ocasió Climent Mai, comendatari. Els fou refusada com succeïa en tantes ocasions.

- (7) *“Sin embargo de esta promesa repetida por tercera vez intentaron nuevamente los de Ripoll mudar la forma de Gobierno de dicha Villa renovando la pretensión de tener cónsules, a cuyo fin acudieron al Lugarteniente y Capitán General de S. M. en Cataluña suplicándole concediese el privilegio de tener cónsules y habiéndose opuesto a ello el Abad Comendatario que entonces era volvió la duda a favor del Abad con conclusión de la Rl. Audiencia en 13 de Mayo 1560 en la Sala del Rey la Rl. Chancilleria declarando no tener lugar lo que pedía la Villa por dos motivos: el primero porque era introducir novedad aprobando con esto la posesión inmemorial en que es el Monasterio del modo de regir y gobernar dicho Pueblo, y el segundo porque habiéndose litigado antiguamente sobre esta pretensión entre las mismas partes se terminaron los pleytos con renunciación de los de Ripoll que confesaron no aistirles derecho para pretender tal forma de Gobierno y juraron repetidas veces no pedirla ni aceptarla y por haberse juzgado temeraria pretensión de mudar la forma de Gobierno observada hasta entonces de muy antiguo y a vista de tantas renunciaciones y reiterados juramentos salió el Pueblo de Ripoll condenado en costas como de ver dicha Rl. Cancelaria que se presenta de n.º 6.”*

1640

Període de temps llarg, molt conflictiu i insegur a causa de les guerres amb França i l'anomenada dels SEGADORS; els homes de Ripoll van intentar de treure'n partit sol·licitant al Rei francès Lluís XIV la concessió de consolat. Fou concedit, de moment, i anul·lat poc més tard.

(7) Arxiu de S. P. sig. X.

- "No bastó que en esta Rl. declaración fuese tratado el Pueblo de Ripoll como a temerario Pretendiente para que olvidase y se apartase de su antigua porfiada pretensión de tener cónsules antes bien asiéndose de la ocasión de haber en el año 1640 introducido en*
- (8) *Cataluña el Rey de Francia Luis XIV renovó por seseta vez su pretensión pidiendo de ella gracia al Rey Chistianísimo aunque Principe intruso el cual si bien la concedió; pero enterado de la justicia que asistía al Abad y Monasterio revocó la concesión impidiendo su práctica."*

1653

- "Reunió de 20 veïns a la casa del Consell. Nomenen Síndic Procurador alegant nova concessió d'Universitat feta a la vila i sense l'autorització de l'abat."*
- (9)

És desconcertant aquesta concessió d'Universitat o municipi puix que la vila havia sofert una despoblació enorme tot just dos anys abans (1651) a causa d'una horrible pesta en la qual en dos mesos i mig hi hagué 337 defuncions, una quarta part del cens. L'abat Francesc de Capons i Vilaplana fou una de les víctimes. L'abadia restà vacant durant 12 anys.

1679

- 27 maig Articulata del síndic contra la jurisdicció de l'abat amb el plet que tenia la vila amb l'abat per a demostrar que la jurisdicció de la vila era del Rei i no del Baró que l'ocupava."*
- (10)
- (l'abat era Baró de la Vila)

1685

- "Sentència feta en la Batllia General de la ciutat de Barcelona al 14 d'abril 1685 sobre els emoluments de la vila de Ripoll a favor dels particulars i habitants de la vila."*
- (11)

(8) Arxiu de S. P. sig. X.

(9) Arxiu de S. P. sig. Big - fol. 293.

(10) Antoni Pladevall (Comunicació personal).

(11) Antoni Pladevall (Comunicació personal).

1687

(12) "*Petició de Consulat dels ciutadans de Ripoll a l'abat*"

1694

En una de les freqüents ocupacions de la vila per les tropes franceses els ripollesos valent-se del desordre jurídic consegüent es constituïren en consolat, pel seu compte i sense cap autorització el 23 de setembre de 1694. Recuperada la vila tres mesos més tard per les tropes del Rei Carles II, el Virrei i Capità General de Catalunya va manar als ripollesos de cessar en les atribucions que s'havien arrogat. No obstant això els homes de Ripoll es resistiren a obeir fins al 30 d'abril de 1696, que els fou prohibit totalment.

"En el año 1694 volvieron las armas del Cristianísimo a ocupar la villa de Ripoll y al instante los vecinos de ella a la sombra de los enemigos se juntaron de su propia autoridad en 23 de septiembre del mismo año 1694 formaron su consulado y usurparon la administración de los emolumentos pero habiendo las armas del Rey Carlos II recuperado la dicha villa enterado de este desorden el Excmo. y Magnífico Sr. Castañosa, Virrey y Capitán General de este Principado mandó despacho y un mandato en 16 de Diciembre del mismo año 1694 mandándoles que cesasen y revocasen todos los instrumentos de creación y Unidad, elección de cónsules y otros oficiales y Arrendamientos de emolumentos y otros cualquiera que hubiesen hecho durante el tiempo que la villa estuvo ocupada por las Armas enemigas de manera que en lo venidero no pudiese constar la usurpación que habían hecho de los derechos y prerrogativas del Abad del monasterio su señor natural, y aunque se les presentó este Despacho no quisieron obedecerlo hasta después de muchas pertinaces réplicas que motivaron aquel Consejo Rl. mandase pasar a aquella villa al cargo de Domingo Aguirre en presencia del cual casaron y revocaron todos los dichos procedimientos como se les mandó ante Francisco Ylla notario de Ripoll a 30 abril 1696."

(12) Antoni Pladevall (Comunicació personal).

(13) Arxiu de S. P. sig. X.

1696

Un any i mig havia durat el govern de la vila administrat pels homes de Ripoll (consolat o municipi); règim que ells mateixos s'havien arrogat valent-se de les circumstàncies anormals d'aquell període. Va ser difícil d'obligar-los a renunciar per raó de l'apasionada resistència oposada. Només havien passat dos mesos de la prohibició imposada quan els veïns de Ripoll tornaren a constituir consolat pel seu compte altra vegada. No obstant, el desenllaç va ser dur i foren multats rigorosament.

- “Dos meses no más se mantuvieron quietos los ánimos de los vecinos de Ripoll pero en el mes de Junio del mismo año volvieron a repetir la misma acción de nombrar Cónsules de su propia autoridad usurpándose las rentas y emolumentos de la villa y executando cuanto quisieron en notorio atropellamiento de los derechos y privilegios del abad. Para reprimir este nuevo exceso fué preciso acudir al Virrey Capitán General del Principado el cual con parecer de los Señores de la Regia Conte mandó expedir en Rl. Despacho de Chancilleria mandando a los naturales de Ripoll que sin dilación alguna casasen y revocasen cuanto habian obrado en la nominación de Cónsules, Clavario y demás Oficiales en todo lo dependiente y esmero ante este Rl. Despacho y en vez de obedecer continuaron obstinados en su misma forma de Universidad y ejercicio del Consulado y administración de los emolumentos de la villa de forma que concluida la paz fué preciso formarles proceso de Regalia como a inobediencia de los Rles. Despachos en el cual salieron multados en 10.000 s. que después se redujo a 850 dob^s por los pidosos paternales influxos del Cabildo de dicho Monasterio como lo confesaron los mismos naturales de Ripoll en el instrumento que pasó por ante Francisco Ylla Notario de Ripoll en 25 de Noviembre 1698 con el cual no solo casaron y renovaron cuanto habian executado en orden a la creación de Unidad por elección de Cónsules sino tambien prometieron con juramento no contravenir mas a las prerrogativas del Abad y Monasterio imponiéndose la pena de 10.000 duc^s como es de ver de instrumento que se expresa en n.º 7.”*
- (14)

(14) Arxiu de S. P. sig. X.

JUNY 1707

En el transcurs de la guerra de Successió els veïns de Ripoll, sense defallir, intentaren com altres vegades la consecució de Consulat. Ho sol·licitaren a l'Arxiduc Carles III i els fou concedit el 14 de juny de 1707.

La Comunitat de Damers i Preveres de la Parroquial església de Sant Pere, que ben sovint no estava en gaire bona relació amb el monestir, va fer causa comuna amb el poble de Ripoll i es va festejar l'atorgament amb celebració d'un Ofici solemne, cant del **Te Deum** i **Salve** a Sant Eudald en acció de gràcies. Els consellers Eudald Molinou, Josep Claret, Joan Jordana i Pere Vila prengueren possessió de les cadires reservades a la justícia de l'abat i el banc del presbiteri.

“Los Srs. Consellers de la present vila de Ripoll han presa possessió de les Cadires següents després de aont se asenta la justícia de l'Abat y del Banc del presbiteri de la part de l'Evangeli de l'Iglesia Parroquial de Sant Pere en presencia de mi Domingo Portusach prev. secretari i del Retr. Joan Rimolas D. G. y dita possessió los ha donada lo Sr. Veguer de Vich executant lo orde Real y Privilegi (15) del Sr. Rey Carlos tercer (que Deu ge.) Consta en poder de Sebastià Gasch not. de Ripoll. Los consols són Eudalt Molinou, apotecari, Josep Claret, sabater, Joan Jordana, canoner y Pere Vila, sabater, se ha celebrat offici solemne y se ha cantat Te Deum y Salva s Sant Eudalt en acció de gracies y fou la darrera festa de Pentecostés tot amb molta alegria dels pres. y del Poble que en dita Parroquia molts anys está trist.”

1715

Durant vuit anys el poble de Ripoll havia gaudit del consolat que l'arxiduc Carles III concedí el mes de juny de l'any 1707.

Quan l'arxiduc va retirar-se i les tropes de Felip V, vencedores de la contenda, ocuparen la Vila, la Reial Junta de Govern el 8 de març de 1715 va revocar l'autorització de municipi que els ripollesos havien aconseguit de mans de l'arxiduc. El dia 15 del mateix mes fou confirmat amb document extès pel notari de Ripoll Francesc Illa. No solament es va retornar la jurisdicció civil a l'abat sinó que, fins i tot el monestir fou excepció en el decret que obligava totes les ciutats, Viles, llocs Reials i Baronals a governar-se per regidors i altres oficials subalterns.

(15) Arxiu de S. P. sig. H-1, fol. 66.

- “Con la turbolencia de la guerra del Principado del presente año se conmovió nuevamente el Pueblo de Ripoll y renovó la tantas veces detestada idea del apetecido Consulado, y para conseguir sus deseos dirigieron en el año 1705 sus súplicas al Príncipe dominante que siendo intruso condescendió con lo que se le pedía para mantenerse aquellos naturales sus súplicas en el año 1707 el Príncipe intruso el cual les concedió cuanto deseaban, y aunque de verdad, que entonces se puso en ejecución la nueva forma del gobierno de la villa pero reducida esta Provincia al justo suave dominio del Sr. Rey Felipe V enterada la Real Junta de Gobierno de esta provincia de los deseos del Abad y Real Monasterio en la forma de gobierno con que de tiempo inmemorial habia regido aquel Pueblo juicialmente revocó la concesión hecha por el gobierno intruso y en consecuencia en 8 de marzo 1715 expidió unas letras mandando con ellas a los de Ripoll que cesasen y revocasen y anulasen la forma de consulado que habían erigido y reintegrasen al Abad y Monasterio en el mismo estado en que estaba antes de introducirse aquella novedad. Y habiéndose presentado estas letras a aquellos naturales renunciaron, casaron y revocaron a la nueva forma de gobierno elección de cónsules y demás Oficiales con instrumento ante Francisco Ylla Not. de Ripoll a los 25 del mismo mes de Marzo 1715. De suerte que aunque en la nueva planta de gobierno de este principado se dispuso que todas las Ciudades, Villas y lugares Reales y Baronales se gobernasen en adelante por Regidores y otros Oficiales subalternos sin embargo no se hizo novedad en la Villa de Ripoll antes bien permaneció y actualmente se observa la misma forma de gobierno que se funda en una posesión inmemorial aprobada juicial y extrajuicialmente en los vecinos de Ripoll”.*

1719

Un altre intent en aquesta data durant una de tantes ocupacions de la vila per les tropes franceses. Es fa menció del decret de Nova Planta.

- “Por esta misma razón habiendo los de Ripoll en el año 1719 en ocasión que las armas de Francia ocuparon aquella villa obtenido con falsos motivos del Duque de Berwich que las mandaba introducir el nuevo consulado después de reducida aquella villa al*

(16) Arxiu de S. P. sig. X.

(17) Arxiu de S. P. sig. X.

dominio de S. Magestad se continuó la antigua forma de Gobierno que aún permanece sin embargo del Real Decreto de la Nueva Planta."

1754 - 1755

Josep M.ª Pellicer ens informa de la darrera concessió de Consolat, molt moderada per cert, que va quedar definitiva per raó de la progressiva decadència del Monestir i a les disposicions del govern la primera meitat del segle XIX. El decret el poble de Ripoll el va rebre amb grans festes.

"La villa acudió en 1754 a las gradas del trono y Fernando VI, con Real Cédula de 10 de enero de 1755 concedió el tan anhelado privilegio en esta forma:

- Queremos, dice el Rey, que en dicha villa de Ripoll se forme un Cuerpo de Universidad y Ayuntamiento que presida el Baile que nombre el Abad, con seis regidores y demás oficiales subalternos necesarios, a quienes cometemos el gobierno político y económico* (18) *de la villa, en la forma y con las facultades mismas que da a todos los demás lugares de este Principado la nueva planta establecida para su gobierno por las Reales cédulas y órdenes posteriores, uniformando como uniformamos esa villa a las demás, con la formación de Ayuntamientos y Cuerpo político, dejando al Abad como Señor Jurisdiccional de ella, la elección de los seis regidores que deberá presentar a esta Audiencia para la aprobación, como se practica en los pueblos Baronales de este Principado, y al presente se ejecuta en dicha villa por lo que mira al Baile."*

1811

- La disposició anterior que donava a l'abat facultat de nomenar Batlle i sis regidors va quedar anul·lada en virtut del decret del 6 d'agost de l'any 1811 en el qual s'abolia la jurisdicció dels abats. Tot seguit, l'ajuntament de Ripoll en sessió del 15 de novembre del mateix any ordenà que fossin trets els escuts que recordessin el senyoriu de l'abat. El 16 del mateix mes va disposar que es pro-
- (19) *cedís a nomenar immediatament regidors "realengos". El 3 de*

(18) Pellicer - Santa Maria de Ripoll - pàg. 223.

(19) Arxiu Municipal de Ripoll - Llibre dels Acords

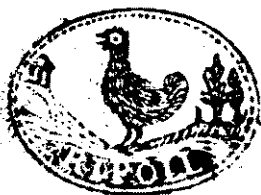
Edifici Municipal a la segona meitat del segle XIX

gener de 1812” efecte de les Corts de Cadis, foren declarats abolits tots els privilegis de la Reial jurisdicció de la vila i el seu terme. El dia 11 de gener van ser comissionats Diego Servitja i Eudald Torrentó per a transferir a l'ajuntament els manuals, protocols i totes les escriptures referents al govern econòmic i polític de la vila.

Tres esdeveniments transcendents ocorreguts en un període de només quatre anys trasvalsaren totalment el poble de Ripoll i ocasionaren l'extinció del monestir de Santa Maria: incendi i devastació del cenobi l'any 1835; promulgació de la llei de Desamortització de Mendizabal els anys 1836-1837 per la qual el govern confiscava els béns de l'església; destrucció i crema de la vila el 1839.

Va ser la fi de l'abadia ripollesa després de mil anys d'història gloriosa particularment a l'edat mitjana que fou un dels quatre centres de cultura més importants d'Europa.

La llei de Desamortització s'aplicà tot seguit. L'octubre de 1839, encara fumava la vila, s'escau la subhasta dels béns que el monestir posseïa a la Pabordia d'Aja. Prosseguiren les licitacions els anys 1840-41-42-43. Única excepció va ser l'edifici construït per l'abat Senjust els primers anys del segle XVII, destinat a la Cúria del Vicari. L'ajuntament l'ocupà l'any 1840 i el va convertir en la seu del municipi.

Un dels primers segells del Municipi